

REGULAMENT MULTISECTORIAL

privind ajutorul de stat regional pentru proiecte mari de investiții

INTRODUCERE

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă. Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

La 13 februarie 2002 Comisia Europeană a aprobat o reformă majoră, mai rapidă, mai simplă și mai riguroasă de stabilire a sistemului de control privind sprijinul guvernamental pentru investițiile mari din Uniunea Europeană. Așa-numitul Cadru multisectorial privind ajutorul regional pentru proiectele mari de investiții va crea o transparență mai mare și va reduce nivelul total al subvențiilor acordate în Uniunea Europeană, în beneficiul unei concurențe sănătoase, precum și în beneficiul contribuabilului. Reforma va crește responsabilitatea statelor membre în implementarea reglementărilor privind ajutorul de stat. Pentru România introducerea unor reglementări specifice ajutorului de stat regional pentru proiecte mari de investiții reprezintă un pas necesar, în primul rând în analiza impactului pe care îl au aceste proiecte, cât și în necesitatea stabilirii unor reguli în concordanță cu normele europene în domeniu.

Deoarece Comisia Europeană a elaborat un nou Cadru multisectorial privind ajutorul regional pentru proiectele mari de investiții, conceput ca un instrument de analiză mult mai flexibil, mai simplu și mai transparent, pentru completarea legislației ajutorului de stat din țara noastră a fost necesară elaborarea a două regulamente privind ajutorul de stat regional pentru proiecte mari de investiții, care se aplică diferențiat ca dată, în funcție de sectoare:

- Regulament multisectorial privind regulile tranzitorii aplicabile ajutorului de stat regional pentru proiecte mari de investiții în sectoare industriale nespecifice - se aplică de la data publicării până la data de 31 decembrie 2003, cu excepția sectoarelor siderurgic, autovehiculelor și fibrelor sintetice;
- Regulament multisectorial privind ajutorul de stat regional pentru proiecte mari de investiții - se aplică de la data publicării pentru sectoarele siderurgic, autovehiculelor și fibrelor sintetice și de la data de 1 ianuarie 2004 pentru celelalte sectoare.

În temeiul art. 27 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicata, și al art. 30 alin.

(1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicata,

Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Domeniul de aplicare

Art. 1. - (1) Prezentul regulament se aplică ajutorului de stat regional acordat pentru proiecte mari de investiții în sectoare industriale, altele decât cele prevăzute la alin. (2), începând cu data de 1 ianuarie 2004 până la aderarea României la Uniunea Europeană.

(2) Pentru sectorul siderurgic, așa cum este definit în anexa nr. 1, sectorul autovehiculelor, așa cum este definit în anexa nr. 2, și sectorul fibrelor sintetice, așa cum este definit în anexa nr. 3, prezentul regulament se aplică de la data publicării lui.

Art. 2. - Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii (IMM) reprezintă cadrul general care se aplică ajutoarelor de stat regionale. În consecință, prezentul regulament vine în completarea acestuia cu reguli particulare aplicabile acelei categorii speciale de ajutoare de stat regionale pe care o reprezintă ajutoarele de stat regionale pentru proiecte mari de investiții, altele decât cele care sunt prevăzute de art. 3 și 4.

Art. 3. - Sectoarele specifice, cum sunt: agricultura, pescuitul, transporturile și cel al cărbunelui, vor fi supuse reglementărilor specifice. Până la adoptarea acestor reglementări Consiliul Concurenței va aplica prevederile Legii nr. 143/1999, republicata, și ale regulamentelor emise în aplicarea acestei legi.

Art. 4. - Prezentul regulament nu se aplică ajutoarelor de stat pentru restructurare, care sunt reglementate de Regulamentul privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor aflate în dificultate.

Art. 5. - Prezentul regulament nu afectează aplicarea următoarelor regulamente:

- a) Regulamentul privind ajutorul de stat pentru cercetare și dezvoltare;
- b) Regulamentul privind ajutorul de stat pentru protecția mediului înconjurător.

Definiții

Art. 6. - Termenii folosiți în prezentul regulament sunt definiți în art. 7-11.

Proiect de investiții

Art. 7. - Proiectul de investiții reprezintă o investiție inițială în sensul art. 5 din Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM. Un proiect de investiții nu trebuie divizat în mod artificial în subproiecte cu scopul de a se sustrage prevederilor prezentului regulament. În sensul prezentului regulament, un proiect de investiții include toate investițiile fixe dintr-o anumită locație, efectuate de una sau mai multe întreprinderi într-o perioadă de 3 ani. În sensul prezentului regulament, o locație de producție reprezintă o serie de elemente de capital fix indivizibile din punct de vedere economic, care îndeplinesc o funcție tehnică precisă, unite printr-o legătură fizică sau funcțională și care au obiective clar identificate, cum ar fi fabricarea unui anumit produs. Acolo unde două sau mai multe produse sunt fabricate din aceleași materii prime, unitățile de fabricație a produselor vor fi considerate drept o singură locație de producție.

Cheltuieli eligibile

Art. 8. - Cheltuielile eligibile vor fi determinate în conformitate cu prevederile în acest sens din Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM.

Plafonul ajutorului regional

Art. 9. - Plafonul ajutorului regional reprezintă intensitatea maximă a ajutorului autorizată pentru companiile mari la momentul acordării ajutorului. Intensitățile maxime ale ajutorului sunt determinate în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM și cu harta regională aprobată de Comisia Europeană.

Produs implicat

Art. 10. - Produsul implicat reprezintă produsul planificat prin proiectul de investiții și, atunci când este cazul, substituenții săi, apreciați fie de către consumatori, pe criterii de caracteristici, preț și utilizare a produsului, fie de către producători, prin intermediul flexibilității instalațiilor de producție. Dacă proiectul implică un produs intermediar și o parte semnificativă din producția intermediară nu este vândută pe piață, se va considera că produsul implicat va include și produsele intermediare.

Consum aparent

Art. 11. - (1) Consumul aparent al produsului implicat reprezintă producția plus importurile minus exporturile.

(2) În ceea ce privește creșterea medie anuală a consumului aparent al produsului respectiv, atunci când va fi cazul, va fi luată în considerare orice modificare semnificativă a acestei tendințe.

(3) Atunci când proiectul de investiții se referă la un sector de servicii, în scopul de a determina mărimea și evoluția pieței, Consiliul Concurenței va folosi, în locul consumului aparent, cifra de afaceri referitoare la serviciile implicate, pe baza unei segmentări a pieței general acceptate în legătură cu serviciile în cauză și pentru care datele statistice sunt deja disponibile.

CAPITOLUL II

Cerințele notificării

Art. 12. - În scopul notificării, furnizorii de ajutoare de stat vor respecta prevederile Legii nr. 143/1999, republicata, și ale Regulamentului privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat.

Art. 13. - Conform prezentului regulament, nu este solicitată nici o notificare în avans a ajutorului aflat sub anumite praguri pentru proiectele mari de investiții, cu condiția ca ajutorul să fie acordat în conformitate cu o schemă de ajutor aprobată de către Consiliul Concurenței.

Art. 14. - Intenția de acordare a unui ajutor individual trebuie notificată în fiecare caz, evaluarea realizându-se pe baza regulilor prevăzute în cap. III și în conformitate cu criteriile generale de evaluare prevăzute în Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM.

Art. 15. - Proiectele cofinanțate din fonduri de preaderare vor fi luate în considerare ca suma totală a ajutorului (din fonduri de preaderare plus fonduri de cofinanțare).

Art. 16. - Pentru notificarea intenției de acordare a ajutoarelor conform prezentului regulament, furnizorii de ajutor de stat vor folosi formularul specific de notificare, cuprins în anexa nr. 4.

CAPITOLUL III

Niveluri pentru proiecte mari de investiții

Art. 17. - Fără a contraveni prevederilor Regulamentului privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM și fără a contraveni obligației de notificare prevăzute în art. 19 sau în dispozițiile tranzitorii prevăzute în cap. VII, ajutoarele de stat regionale privind investițiile care implică cheltuieli eligibile corespunzătoare pragurilor valorice stabilite în continuare vor face obiectul unui plafon regional diminuat conform următoarelor scale:

Cheltuieli eligibile	Plafon regional ajustat
Până la echivalentul în lei a 50 milioane euro	100 % din plafonul regional
Pentru valoarea cuprinsă între echivalentul în lei a 50 milioane euro și echivalentul în lei a 100 milioane euro	50 % din plafonul regional
Pentru ceea ce depășește echivalentul în lei a 100 milioane euro	34 % din plafonul regional

Art. 18. - (1) Astfel, suma admisibilă ca ajutor de stat pentru un proiect care depășește echivalentul în lei a 50 milioane euro va fi calculată conform formulei: suma maximă a ajutorului de stat = $R \times (50 + 0,50B + 0,34C)$, unde:

R reprezintă plafonul regional neajustat prevăzut de Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul pentru IMM;

B reprezintă cheltuielile eligibile între echivalentul în lei a 50 milioane euro și echivalentul în lei a 100 milioane euro;

C reprezintă cheltuielile eligibile peste echivalentul în lei a 100 milioane euro. (2) Ca exemplu, pentru o companie mare care investește echivalentul în lei a 80 milioane euro într-o zonă în care plafonul regional neajustat este de 50% echivalent subvenție netă (ESN), suma maximă admisibilă ca ajutor de stat va fi echivalentul în lei a 32,5 milioane euro echivalent subvenție netă, care corespunde unei intensități a ajutorului de stat de 40,6% echivalent subvenție netă. Pentru o companie mare care investește echivalentul în lei a 160 milioane euro în aceeași zonă, suma maximă admisibilă ca ajutor de stat va fi echivalentul în lei a 47,7 milioane euro echivalent subvenție netă, care corespunde unei intensități a ajutorului de stat de 29,8% echivalent subvenție netă.

Art. 19. - Furnizorii de ajutor de stat sunt obligați să notifice fiecare caz de investiție regională dacă ajutorul propus este mai mare decât maximul ajutorului admisibil pe care o investiție a cărei valoare este echivalentul în lei a 100 milioane euro o poate obține pe scala și conform regulilor prevăzute la art. 17.

Art. 20. - (1) Proiectele individuale care trebuie notificate nu pot beneficia de ajutoare de stat acordate sub forma investițiilor în oricare dintre următoarele situații: a) beneficiarul ajutorului de stat totalizează mai mult de 25% din vânzările produsului înainte sau după investiție; sau

b) capacitatea de producție creată de proiectul de investiție este mai mare de 5% din piață, măsurată folosindu-se datele de consum aparent al produsului vizat, numai dacă rata de creștere anuală medie a consumului aparent pe ultimii 5 ani nu a fost superioară ratei de creștere anuală medie a produsului intern brut (PIB) al Spațiului Economic European (SEE) și al țărilor candidate.

(2) Furnizorului ajutorului de stat îi revine sarcina probei că beneficiarul ajutorului de stat nu se încadrează în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b). Dacă furnizorul de ajutor de stat demonstrează că beneficiarul de ajutor de stat creează, printr-o inovație, o piață nouă a unui produs, condițiile stabilite la alin. (1) lit. a) și b) nu se aplică și ajutorul de stat va fi autorizat în conformitate cu scala prevăzută la art. 17.

Art. 21. - (1) Intensitatea maximă admisibilă a ajutorului de stat pe care un proiect notificabil o poate obține conform prevederilor art. 17 poate fi mărită prin înmulțirea cu 1,15 dacă proiectul este cofinanțat din resurse ale fondurilor structurale (respectiv de preaderare).

(2) Rata de cofinanțare trebuie să fie de cel puțin 25% din totalul cheltuielilor publice.

Art. 22. - Majorarea sumei totale a ajutorului de stat, rezultată conform art. 21, nu trebuie să conducă la o intensitate a ajutorului de stat mai mare decât intensitatea maximă admisibilă a ajutorului pentru o investiție a cărei valoare este echivalentul în lei a 100 milioane euro, adică 75% din plafonul regional neajustat.

CAPITOLUL IV

Interzicerea ajutorului de stat în proiecte de investiții pentru sectorul siderurgic

Art. 23. - (1) Sectorul siderurgic este definit în anexa nr. 1 și include sectorul siderurgic așa cum era definit de Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (Tratatul CECO), precum și subsectoarele țevi tubulare și țevi mari sudate, care nu erau acoperite de Tratatul CECO, dar care fac parte dintr-un proces integrat de producție și care au caracteristici similare cu sectorul siderurgic.

(2) Datorită caracteristicilor specifice ale sectorului siderurgic, în special datorită structurii sale, supracapacității existente la nivel european și mondial, nivelului mare al capitalizării, localizării majorității fabricilor de oțel în regiuni eligibile pentru ajutor de stat regional, sumelor substanțiale din fondurile publice destinate restructurării sectorului oțelului și conversiei zonelor siderurgice, ajutorul pentru investiții în acest sector, indiferent de dimensiunea investiției, este interzis.

CAPITOLUL V

Proiectele de investiții în sectoare cu dificultăți structurale, altele decât cel al siderurgiei

Art. 24. - (1) Sectoarele cu dificultăți structurale vor fi prevăzute într-o listă cu sectoare specifice. Nici un ajutor de stat regional pentru investiții, supus prevederilor acestui capitol, nu va fi autorizat în sectoarele menționate.

(2) Pentru a putea elabora lista de sectoare dificultățile structurale grave vor fi evaluate pe baza datelor consumului aparent, la un nivel corespunzător clasificării CPA în SEE sau, dacă o asemenea informație nu este disponibilă, pe baza oricărei alte segmentări a pieței general acceptate pentru produsele respective și pentru care datele statistice sunt deja disponibile. Se consideră că există probleme structurale serioase atunci când sectorul respectiv este în declin; un indiciu relevant privind declinul în cadrul sectorului poate apărea dacă rata medie anuală de creștere a consumului aparent în SEE în ultimii 5 ani este negativă.

(3) Lista sectoarelor va fi actualizată periodic, după o frecvență care va fi determinată la data la care această listă va fi stabilită.

Art. 25. - (1) De la 1 ianuarie 2004 pentru sectoarele incluse în lista sectoarelor cu serioase probleme structurale trebuie notificate la Consiliul Concurenței toate ajutoarele regionale de investiții privind proiecte de investiții implicând cheltuieli eligibile peste un nivel care urmează să fie stabilit la data elaborării listei sectoarelor, nivel care, în principiu, ar putea fi echivalentul în lei a 25 milioane euro, dar poate varia de la un sector la altul.

(2) Consiliul Concurenței va examina aceste notificări în concordanță cu următoarele reguli: în primul rând, proiectul de ajutor de stat trebuie să fie în conformitate cu criteriile generale de evaluare stabilite în Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru IMM; în al doilea rând, cheltuielile eligibile, așa cum sunt definite conform art. 8 și care depășesc suma care va fi determinată la data stabilirii listei sectoarelor, nu vor fi eligibile pentru ajutor de stat pentru investiții, cu excepția cazurilor la care se referă art. 26.

Art. 26. - Prin derogare de la art. 25, Consiliul Concurenței poate autoriza acordarea de ajutoare de stat pentru investiții în sectoare incluse în lista menționată, pe baza intensităților ajutorului stabilite în art. 17-22, cu condiția ca furnizorul de ajutor de stat să demonstreze că, deși sectorul este considerat în declin, piața produsului respectiv este în creștere rapidă. Se presupune că piața pentru produsul respectiv este în creștere rapidă în cazul în care consumul aparent în ultimii 5 ani - la un nivel stabilit pe baza clasificării Prodcom din SEE și țările candidate sau, dacă aceste informații nu sunt disponibile, la un nivel stabilit pe baza unei alte segmentări a pieței general acceptate pentru produsele implicate și pentru care datele statistice sunt deja disponibile - este în creștere în termeni valorici la o rată de creștere egală cu sau superioară mediei anuale a PIB în SEE și țările candidate.

CAPITOLUL VI

Monitorizarea

Art. 27. - (1) Asigurarea transparenței modului efectiv de acordare a ajutoarelor de stat se va face în concordanță cu prevederile legislației în vigoare privind procedurile de monitorizare, inventariere și raportare a ajutoarelor de stat, precum și cu atribuțiile ce revin Consiliului Concurenței în acest domeniu.

(2) De asemenea, formularul postmonitorizare prevăzut în anexa nr. 5 va fi completat și depus la Consiliul Concurenței în cazurile în care se solicită acest lucru prin decizia Consiliului Concurenței de autorizare a ajutorului de stat.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii

Art. 28. - (1) Până la data de 31 decembrie 2006 și fără a prejudicia aplicarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii:

a) pentru ajutoarele de stat care depășesc 5 milioane de euro, exprimați în lei echivalent subvenție brută, intensitatea maximă a ajutorului regional pentru investiții în sectorul autovehiculelor, așa cum este definit în anexa nr. 2, acordat conform unei scheme existente, este limitată la 30% din plafonul ajutorului de stat regional;

b) în sectorul fibrelor sintetice, așa cum este definit în anexa nr. 3, nu este eligibilă nici o cheltuială intervenită în derularea unui proiect de investiții.

(2)- abrogat.

Art. 29. - În sectorul fibrelor sintetice se aplică, până la 31 decembrie 2006, Regulamentul multisectorial privind regulile tranzitorii aplicabile ajutorului de stat regional pentru proiecte mari de investiții în sectoare industriale nespecifice, prevăzut în anexa nr. 5.

Art. 30. - Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezentul regulament.